

ПОСЛАННЯ
Блаженнішого Патріярха Йосифа
в 90-ліття свого життя
(1892-1982)

Рим 1982

**ПОСЛАННЯ БЛАЖЕННІШОГО ПАТРІАРХА ЙОСИФА
З НАГОДИ ЗАВЕРШЕННЯ 90 ЛІТ ЖИТТЯ,
ВЛАДИКАМ, СВЯЩЕНИКАМ, МОНАХАМ, МОНАХИНЯМ,
ВІРНИМ ДІТЯМ ТА ВСІМ НАШИМ БРАТАМ І СЕСТРАМ
В УКРАЇНІ, НА ЗАСЛАННЯХ І НА ПОСЕЛЕННЯХ —
МИР У ГОСПОДІ І ПАТРІАРШЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ!**

ХРИСТОС ПОСЕРЕД НАС!

До всіх Вас звертаюся з оцим словом моєї любови до Вас і, моєї пастирської журби-печалі. Словом любови до Вас, що страждаєте Христа ради і, мимо терпінь і гонінь, незламно стоїте в вірі Христовій та Його Святій Церкві і вірності рідним предківським переданням.

Звертаюся до Вас разом з українськими католицькими єпископами, що в Ім'я Ісуса Христа, в якому збагачуємося «всяким словом і всяким знанням» (1 Кор. 1, 5), недавно зібралися за благословенням Святішого Отця Йоана-Павла II, під моїм проводом, як Батька і Глави нашої Помісної Церкви, на Священнім Синоді при соборі святого апостола Петра. Звертаємося до Вас з нашим найсердечнішим братнім привітом і словом з пастирськими почуваннями, щоб «Христове свідцтво утвердилося між усіма вами» (1 Кор. 1, 6), бо нашим гарячим бажанням є — скріпити в цілій нашій українській Церкві, у Вас і в нас, горючий і нетлінний вогонь християнської віри, надії й любови. Ми хочемо поділитися з Вами нашими радощами, нашою глибокою журбою про Вас. А я в окремий спосіб звертаюся до Вас цим Посланням з благословенної нагоди, милосердним Богом мені даної, і дар цей Божий — моїх дев'яност років життя для Господа, Його Церкви і мого Народу. Можу, отже, сказати словами Євангелії, що «вже і притчами не промовлятиму до вас» (Ів. 16, 25) і ці слова хай будуть для Вас висловом моїх поучень, піднесення на дусі і моєї любови до Вас, мое Духовне Стадо, мій дорогий український Народ, якого я є сином і якому я старався ввесь свій вік служити.

Дорогі Браття і Сестри!

Наші думки летять увесь час до Вас і в наших серцях обнімаємо Вас усіх. І хоч земними просторами ми віддалені від Вас, а людські кордони розділяють нас, знаємо про Ваші страждання й упокорення. Тому сострадаємо з Вами!

Нам відомі Ваш мужній спротив безбожному насиллю і Ваші геройські подвиги. Тому подивляємо Вас! За Вами довгий хресний шлях. Тому насамперед клонимо голови перед усіма нашими єпископами, священниками і мирянами, які на цьому хресному шляху не впали на коліна перед Ваалом, але безстрашно, аж до останнього віддиху земного життя, пройшли зі силою Святого Духа дорогу ісповідництва й мучеництва.

Клонимо голови перед монахами й монахинями, які в надлюдському смиренні вибрали радше вигнання і поневіряння, чим зраду своєї Церкви. Клонимо голови перед незлічимими вірними синами і дочками нашої Церкви, які відважно й жертвенно стали в обороні своєї прадідної віри і своєї рідної Церкви!

Терпіннями всіх наших Братів і Сестер, що відійшли у вічність і Вашими щоденними тривогами, на які дивимось крізь світло Христових страждань, ми збагатилися. Збагатилася серед Церков світу наша Помісна Українська Церква своїми ісповідниками і мучениками, а разом з нею збагатилася і ціла Вселенська Христова Церква, заяснівши наново авреолею свого свідчення серед народів світу.

Правда, позірно наша Церква стала, неначе, мовчазною. А в тім вона заговорила голосною зворушливою мовою, мовою кайдан. Писав до Вас про це вже в 1945 році Папа Пій XII: « І хоч ви в кайданах... самі ваші кайдани повніше і краще голосять і проповідують Христа ». Це великі слова признання для Вас! Та найбільшим джерелом признання і потіхи в терпіннях нехай буде таїнственне апостольське вчення і з нього зачерпнута Ваша свідомість, що Ви своїми стражданнями доповнюєте те, « чого бракує скорботам Христовим для його тіла, що ним є Церква » (Кол. 1, 24).

Що більше, Ваші терпіння і переслідування струснули навіть приспаним сумлінням цілого світу, що й призвело його до застанови про людські гідності і права та їх оборону, а між тими правами найважливішим є загальнолюдське право на ісповідування Бога та право на свободу релігійних переконань. Це справді велике право, не тільки людське, але й Боже. Як мало світ дотепер над тим застановлявся...

У Вашій боротьбі за людські і Божі права нехай моральною підтримкою для Вас будуть Духом Святим надхнені слова Вселенського Собору Ватиканського Другого: «Ото ж, мучеництво, яке уподібнює учня до Вчителя, що добровільно прийняв смерть за спасіння світу, і того учня творить рівнообразним Йому — Учителеві, у проливі крові, — і те мучеництво уважає Церква знаменитим даром та найвищим доказом любови. І хоч воно дається небагатьом, однак треба, щоб усі були готовими ісповідувати Христа перед людьми та ступати слідом за ним хресною дорогою серед переслідувань, яких ніколи Церкви не бракує» (Про Церкву ч. 42).

Наша Церква отримала цей великий дар! Дар Святого Духа «ісповідувати Христа перед людьми та ступати за Ним хресною дорогою». Тому вона сьогодні серед багатьох народів світу є Церквою мучеників і ісповідників. Такою вона прямує до свого воскресення і прославлення вже тут на землі, а незлічені її вірні вже тепер осягнули повноту своєї слави і вічного щастя в небі!

Пишучи ці слова, сповняємо також волю теперішнього Папи Йоана Павла II, щоб бути духово близькими до всіх тих, що терплять насильство із-за своєї віри. Це свіжі і зворушливі слова, які він висказав у своїй промові в Отранто, 5 жовтня 1980 року. Ось вони: «Бути духово близькими до всіх тих, що терплять насильство із-за своєї віри, є особливим обов'язком всіх християн, згідно з традицією успадкованою від перших століть. Скажу більше: ідеться тут про солідарність з людьми і спільнотами, яких основні права є зломані або навіть повністю потоптані. Ми мусимо молитися, щоб Господь піддержав цих наших братів своєю благодаттю у таких важких пробах. І помолімся також за тих, що їх переслідують, повторюючи Христовий зазив на хресті звернений до Отця: «Прости їм, бо не знають, що роблять». Часто стараються ознаменувати мучеників як таких, що «провинились політичними злочинами». Також і Христа засудили на смерть позірно з тієї ж причини тому, що називав себе царем (пор. Лк. 23, 2). Отож не забуваймо про мучеників наших часів. Не поведімся так, неначе б їх не було. Подякуймо Господеві, що вони переможно перейшли свою пробу. Виблагаймо кріпости Духа Святого для переслідуваних, що ще мають стрінутися з такою пробою. Нехай сповняться у них слова Учителя: «Я бо дам вам слово і мудрість, якій ніхто з ваших противників не зможе протиставитись і перечити» (Лк. 21, 15). Будьмо в спільноті з мучениками... Автор Книги Мудрости проголошує: «(Бог) їх випробував, як золото в горнілі і прийняв їх, як жертву всепалення» (Муд. 3, 6). Виголошуючи ці слова, Святіший Отець мав напевно і Вас, Дорогі Браття і Сестри, перед очима, у своїм серці і своїй душі, може, від-

чував, що, і його Батьківщину, і нарід навістить також болюча хвиля таких же переслідувань і терпінь за людські і Божі права.

Щоб Ваша віра була непохитна, щоб Ваша любов не згоряла, щоб Ваша надія провітлювала шлях у недалеке майбутнє, просимо Вас пам'ятати про свого рідного Главу нашої Церкви, Слугу Божого, Митрополита Андрея Шептицького. Всі ми трудимося за його прославу й за проголошення його блаженним і святим. Він — цей великий Святець і Батько Української Церкви, на своєму смертному ложі, своїми духовними очима бачив і дрозачими устами передрік падіння нашої Церкви, її страдання, але разом з тим він передвидів і передсказав Востання Української Церкви і її славу на цілому Сході. Нехай це світле видіння і пророчі слова нашого Святця і Глави Церкви утверджують у Вас дари Святого Духа — мудрість, кріпость, побожність, страх Божий і родять щедрі плоди Святого Духа — любов, радість, мир, терпеливість, милосердя і мужність.

II

Для Вашої духовної кріпости, Дорогі Браття і Сестри, хочемо передати Вам вістку про події, які відбулися тут недавно у нас, події, що їх розцінюємо також, як плоди Вашого терпіння, ісповідництва і мучеництва.

Наслідник св. Апостола Петра Святіший Отець Йоан-Павло II скликав нас у місяці березі 1980 року на Надзвичайний Синод, щоб ми застановились і запропонували єпископа-помічника з правом наступства для мене Отця і Глави нашої Церкви. По наших синодальних діяннях Папа назначив цим помічником архієпископа-митрополита філадельфійського — Мирослава Любачівського родом із львівської нашої митрополії. В цей спосіб перед очима світу стверджено і визнано безперервне існування нашої Церкви в Україні, всупереч постановам неканонічного, так званого «львівського собору», в березні 1946 року. В цей спосіб заманіфестовано також єдність нашої Української Церкви на її матірних землях і в країнах нового поселення її вірних, отже, єдність Церкви-Матері з її Дочками. В цій єдності вона живе, діє, розвивається і страдає разом з Вами та чекає дня волі.

Водночас Папа Йоан-Павло II, шануючи і зберігаючи прадавні права нашої Церкви, відновив право Отця і Глави нашої Церкви у майбутньому скликати Синоди всіх єпископів поза Україною для нарад над важливими питаннями життя нашої Церкви і Народу і між тими — над питанням обсад осиротілих єпископств нашої Церкви. У всьому тому бачимо незбагнений задум Божого промислу на шляху

до востання древньої Церкви Києва, Галича і всієї Русі у вільній Україні, як це і прорік у своєму видінні Слуга Божий Андрей.

Ще раз повторяємо, що ці події — це плоди Вашого страдництва. Свідोцтво про Ваші страдання приніс я особисто перед цілим світом по моїм звільненні з каторги в 1963 році. Як тільки знайшовся я на волі, як Отець Собору Вселенського Ватиканського Другого, промовляючи до сумління світу і зібраних на Соборі єпископів Вселенської Церкви, голосно і відверто заговорив я про Ваше свідоцтво. Від себе і у Вашому імені запропонував я і просив, щоб увінчати нашу Церкву вінцем патріяршого достоїнства. Впродовж дальших років мого життя аж по сьогодні трудився я і далі працюю, щоб здобути визнання для нашої Церкви патріярхату. Патріярхат, видіння Ваших віруючих душ, стався для Вас вже живою дійсністю. Таким він для Вас хай залишиться в майбутньому! Моліться, як дотепер, за Патріярха Києво-галицького і всієї Русі, а в майбутньому — хай і безіменного чи невідомого. Прийде час, коли Всемогучий Господь пошле його нашій Церкві і об'явить його ім'я. Але наш патріярхат існує! За ним вже чотириста років змагань, за ним сім років дійсности, перед ним тільки визнання Апостольського Римського Престолу.

Всі ці плоди — зміцнення єдності нашої Церкви в Україні і поза її межами, одність ієрархії з одним Главою, збереження українського обряду, спільної церковної традиції, збереження прав нашої Церкви серед помісних Церков цілої Вселенської Церкви — це тільки перші кроки у дальшому розвитку на шляху духовної обнови і росту нашої Церкви в її злуці із святою Петровою Столицею. Нехай же благословенні будуть ці плоди. «Добрий Господь і справедливий, Бог наш — співчутливий. Господь береже простих, ми знемоглися і він нас спас» (Пс. 116, 5-6).

Ці плоди стають для нас нагодою і скріпленням поштовхом, щоб працювати «в Господі та в могутності його сили» (Еф, 6, 10) для нашої Церкви і для цілого українського народу. Тому ми, як вже це згадано, сострадаємо і подивляємо Вас. Ми слідкуємо за Вашим життям, за Вашою боротьбою серед гніту і переслідувань, щоб про те все сповіщати світові, щоб будити його сумління, щоб сколихнути його і спонукати його стати у Вашій обороні!

Та перш усього ми завжди об'єднані з Вами в душі і молитві, на кожній Святій Літургії і в усіх наших церквах молимося за «страждаючих братів наших», бо молитва — це найуспішніший засіб, це зброя Бога. Ми ніколи не перестанемо молитися і ніколи не можемо бути спокійними так довго, як довго страждає і в укрітті живе наша Церква, бо болюча журба за її долю гіркими терпіннями сповняє наші душі.

Душевно терпимо ми разом з Вами, бо не дано нам знати, коли скінчиться те врем'я люте. Але ми віримо, що лютому времені прийде кінець. Наша віра в Христа і Його перемогу не дозволяє ні нам, ні Вам сумніватися в цьому. Турботи і спокуси щоденного і важкого життя можуть вкратитися в наші душі, щоб ними оволодіти, щоб здавити бодрість і сіяти страх, щоб довести людські душі до такого стану, якого бажають собі ворог нашого спасення і його земні служителі. Тому відновіть і плекайте у Вашій свідомості Вашу віру в те, що хрест і воскресення нерозлучні з собою та що основою нашої надії є Христос, а не люди. Упродовж двадцяти століть Христова Церква страждала на шляху, що його межовими знаками були хрест і воскресення. Все цілковито людське провалилося, переможньо перетривала тільки Церква, бо з нею повік Христос. « Вони загинуть, ти ж будеш стояти; все постаріється, немов одежа. Наче вбрання, ти їх міняєш, і вони пройдуть. Ти ж усе той самий і літам твоїм кінця немає » (Пс. 102, 27-28).

Христос бо єдиний Визволитель, Він — єдина Путь, єдина Істина, єдине Життя (Ів. 14, 6). Він є суттю людського життя, Він є основою людської гідності. Христос є « світлом світу » (Ів. 8, 12), справжнім світлом, що у « тьмі світить » і « просвічує кожного чоловіка » (Ів. 1, 5-9) в лютому времені непевности, несправедливоти і безнадійности. Немає іншого світла! Єдине наше світло — Христос!

III

Дорогі Браття і Сестри!

Розглянувши незвичайно важке Ваше положення і стан Церкви на рідних землях та серед вірних на засланнях, йдемо Вам на поміч нашими постійними молитвами до Христа Бога, Пастиря свого Стада, та до Пресвятої Богородиці, Матері Христової Церкви. Хочу також подати кілька думок для Вашого життя і дальшої витривалої боротьби, щоб тим і улегшити Ваше церковне життя серед невідрадних обставин.

Треба нам завжди пам'ятати, навіть серед найбільших переслідувань і терпінь про найбільшу заповідь, яку лишив своїм послідовникам наш Божественний Спаситель, а саме — про заповідь любови Бога і ближнього, не виключаючи тих, що нас переслідують. Любіться поміж собою, як любились перші християни серед переслідувань. Бог є любов і хоче, щоби ми любов'ю перемагали зло і ненависть. Бо любов буде, а ненависть руйнує людські душі, затроює людські серця. Ісус казав: « Ось що вам заповідаю: щоб ви любили один одного! Ненавидить вас світ — то знайте: мене він ще перед вами зненавидів » (Ів. 15, 17-18).

Пам'ятайте, що любов Бога і ближнього — це той наймогутніший засіб, яким Ви можете приєднати і придбати молоді покоління до Бога і до Його Церкви. Молоді покоління, що їх атеїстичний режим старається виховувати у неправді та у ненависті, знайдуть Христа Бога і Божу Правду у Христовій Церкві у прикладі і теплі Вашої любови ближнього. Натомість, усякі непорозуміння, незгоди і спори між Вами можуть стати для молодих душ, спрагнених любови і доброго слова, причиною до байдужности, а то й непошани до релігії і до Христової Церкви, яка є образом Його любови. Тому пишу Вам словами св. Павла «Молимося і про те, щоб любов ваша дедалі більше і більше зростала у досконалім знанні та в усякому досвіді» (Фил. 1, 9).

Поручаємо Вам, Дорогі Браття і Сестри, велике зрозуміння і Христове милосердя для тих братів наших, які заломились під погрозами і насильством та відпали від Католицької Церкви. Моліться за них і не шукайте для них кари. Поможіть їм встати і відновити їхню віру. Наслідуйте у цьому Бога, який не погорджує грішником і його не відкидає від себе: «Ти не погорджуєш грішником, а встановляєш покаєння на спасення» (Молитва «Трисвятого»), і «коли ми відпали, Ти знову нас підняв і не перестав творити все, поки нас на небо привів і будуче царство Твоє дарував» (Молитва «Достойно»).

Виявом діючої любови Бога і ближнього є засада, що її дав нам св. Павло: «Все нехай діється по чину» (1 Кор. 14, 40), тобто з пошаною до своїх духовних провідників. Слухайте єдинодушно Пастирів і Отців Ваших Духовних, вони бо чувають над Вашими душами, хоч серед стільки труднощів і перешкод, в укритті ба й в небезпечі ув'язнення. Моліться за них, помагайте їм, бережіть їх, захороняйте їх перед лукавим оком тих, що слідкують за ними, оскаржують їх за небувалі речі, щоб їх підступно погубити чи знеславити. Вчіть і заохочуйте своїх дітей про те, що є окреме служіння Богові в священничому і монашому чині. Це найбільше служіння на землі, яким Бог провадить, вчить і освячує свій люд, творить з людей Божу родину.

Шукаймо, Дорогі Браття і Сестри, сил у цій не легкій боротьбі за славу Божого Імени і за людські Богом дані права, за Боже царство на землі — у молитві. Молімся, безнастанно молімся. Учіть молитви своїх дітей, щоб молодь наша не виростала без молитви до Бога і Пресвятої Богородиці — нашого Покрова, щоб наші молоді покоління в Україні і на засланнях були через молитву в злуці з Богом, просвічувались Божою Правдою, освячувались Божою благодаттю, і щоб ми всі разом з молитвами наших небесних заступників виблагали світлі дні для нашої Церкви і Народу.

IV

Була б неповна, Дорогі Браття і Сестри в Україні і на засланнях, Ваша радість, Ваш духовний підйом і Ваші надії на вільну майбутність для нашої Церкви на Рідних Землях, коли б ми промовчали наші приготування до великого Ювілею тисячоліття хрещення Руси-України, що його спільно будемо святкувати у 1988 році. Приготування до святкувань цього небувалого Ювілею було одною з важних точок наших синодальних нарад.

З нагоди тисячоліття українського християнства ми тут у вільному світі приготуємось різними починами, щоб досягнути глибоку обнову християнського життя наших церковних спільнот у вільному світі в душі Київського Християнства, яке уже від перших початків дало великих Святих нашій Церкві як Володимира Великого, Ольгу, Бориса, Гліба, Антонія та Теодосія Печерських, а відтак численних мучеників та ісповідників віри за єдність Христової Церкви. Ми тут робимо усі старання по всіх країнах наших поселень, щоб з нагоди святкувань тисячоліття поставити перед увесь світ славному історію Києво-Галицького християнства, мартирологію нашої Церкви та сучасне її невідрадне положення, домагаючись повної свободи Церкви в Україні для її апостольської праці серед українського народу. Святіший Отець Папа Йоан-Павло II звернувся у своїм листі до нас в дні 19 березня 1979 року з нагоди цих наших приготувань до тисячоліття хрещення Руси-України, щоб уся Католицька Церква разом з ним долучилась до наших святкувань.

Вам, Дорогі Браття і Сестри в Україні і на засланнях, під цю пору тяжко думати про якісь зовнішні приготування до тисячоліття хрещення Руси-України. Однак Ваші терпіння за християнську віру наших предків, за Христа, за єдність великої Київської Митрополії з Римським Апостольським Престолом, як це було за часів св. Володимира Великого і Ярослава Мудрого, є найкращим свідченням про наше християнство для цього Ювілею.

Накінець, наші улюблені Брати і Сестри в Україні і на засланнях, пам'ятайте про цю таїнственну правду, що Христос Бог, Добрий Пастир своєї Церкви, перебуває посеред Вас і свobodно діє між Вами, просвічуючи й освячуючи Вас та кріплячи Вас силою, діянням, благодаттю Святого Духа. « Отож я з вами по всі дні аж до кінця віку » (Мт. 28, 20). Разом з Христом перебуває і діє поміж Вами в обороні християнського люду — Мати Церкви і Всесильна Володарка — Пресвята Богородиця. Христос Бог — наша сила. Пресвята Богородиця — наш могутній Покров, якій християнський володар Руси-України посвятив город Київ та увесь свій нарід.

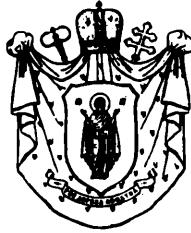
V

Прийміть від нас усіх, на поселеннях сущих, наш привіт давнім нашим звичаєм: «Христос посеред нас!» Прийми привіт наш, Дорога і Свята Земле Українська, Отців наших — Володимира, Ольги, Антонія і Теодосія Печерських! Прийми привіт Дітей Твоїх, що Тобою живуть, за Тебе моляться і Тобі волі і щастя бажають!

Благословлю Вас усіх разом і кожного зокрема. Остаємось усі об'єднані святим вузлом любови і сострадання з Вами в Христі Господі нашім, якому слава і похвала нехай буде на віки вічні, амінь.

Дано в Римі при патріяршім Соборі Св. Софії.
в празник Стрітєння ГНІХ, дня 2-15 лютого 1982 року.

† Йосиф
Патріярх і Кардинал

PASTORAL LETTER
OF HIS BEATITUDE PATRIARCH JOSEPH
ON OCCASION OF HIS 90-TH BIRTHDAY
TO THE BISHOPS, PRIESTS, MEN AND WOMEN RELIGIOUS,
THE FAITHFUL CHILDREN AND ALL OUR BROTHERS AND SISTERS
IN THE UKRAINE, IN DEPORTATION, AND IN THE DIASPORA,
PEACE IN THE LORD AND OUR PATRIARCHAL BLESSING!

Christ is among us!

I address all of you with expressions of my love for you and my pastoral concern — an expression of love for you who are suffering for the cause of Christ. Notwithstanding sufferings and persecutions, you stand firm in the Faith of Christ and His Holy Church and in fidelity to your ancestral heritage.

I address you, together, with the Ukrainian Catholic Bishops who in the Name of Jesus Christ, in whom we are enriched “with all speech and all knowledge” (1 Cor. 1:5), not long ago, with the blessing of the Holy Father John Paul II, under my guidance as Father and Head of our Particular Church, met in a Synod at the Vatican. We address you with our heartfelt fraternal greeting filled with pastoral sentiments, that “the testimony of Christ (be) confirmed among you” (1 Cor. 1:6). It is our fervent desire to strengthen in our entire Ukrainian Church, — in you as in ourselves, — the burning and unextinguishable flame of Christian faith, hope, and charity. We want to share with you our joys, our deep concern for you. I, in particular, address you through this pastoral letter on this blessed occasion which has been granted me by the merciful Lord. This gift of God is ninety years of life for the Lord, for His Church, and for my Nation. Therefore, I can say in the words of the Gospel, “I shall no longer speak to you in figures” (Jn. 16:25). May these words of mine be for you an expression of my teachings and of my love for you, my spiritual flock, my dear Ukrainian people, whose son I am and whom I tried to serve my whole life.

I

Dear Brothers and Sisters!

Our thoughts are always with you and our hearts embrace all of you. Although we are far from you in earthly distance and human borders separate us, we know your sufferings and humiliation. That is why we suffer together with you!

We are well aware of your courageous resistance to godless coercion and of your heroic deeds. We admire you for this! You have trodden a long way of the Cross. Therefore, we pay homage to all of our bishops, priests, and laity, who did not bow their knee to Baal along this way of the Cross, but fearlessly — to their last breath — with the power of the Holy Spirit finished the course of witnessing to the faith and to martyrdom.

We pay homage to the religious, both men and women, who with exceptional humility preferred deportation to a betrayal of their Church. We pay homage to the countless faithful sons and daughters of our Church who courageously and generously stood in defense of their ancestral faith and the Church of their fathers.

We have been enriched by the sufferings of all our brothers and sisters who have passed to eternity and by your daily trials, which we see in the light of Christ's Passion. Our Particular Ukrainian Catholic Church has been exceptionally enriched by her confessors and martyrs, and together with her, Christ's entire Universal Church has been enriched, having blazed forth once again with the aura of her testimony among the nations of the world.

True, our Church has, seemingly, become silent. Yet, she has spoken with a loud, moving voice — the voice of bondage. Already in 1945 Pope Pius XII wrote to you: "Although you are in shackles... the shackles themselves proclaim and preach Christ more fully and clearly". These are great words of commendation for you! But let the greatest source of recognition and comfort in your afflictions be the apostolic teaching, and your awareness based upon it, that you in your sufferings complete "what is lacking in Christ's afflictions for the sake of His Body, that is, the Church" (Col. 1:24).

Furthermore, your sufferings and persecutions have aroused even the dormant conscience of the whole world, and this has led it to ponder upon human dignity, rights and their protection. Among these rights, the most important is the universal human right to profess belief in God and the right to freedom of religious convictions. This is truly a great right, not only human but, also, divine. How little has the world dwelt upon its true meaning till now...

Let the words of the Second Vatican Council — words inspired by the Holy Spirit — be of moral support in your struggle for human and divine rights: "The Church... considers martyrdom as an exceptional gift, and as the fullest proof of love. By martyrdom a disciple is transformed

into an image of his Master by freely accepting death for the salvation of the world — as well as his conformity to Christ in the shedding of his blood. Though few are presented such an opportunity, nevertheless, all must be prepared to confess Christ before men. They must be prepared to make this profession of faith even in the midst of persecutions, which will never be lacking to the Church, in following the Way of the Cross” (*On the Church*, 42).

Our Church has received this great gift — the gift of the Holy Spirit to “confess Christ before all men... in following the Way of the Crosses.” That is why today she among the many nations of the earth *is* a Church of martyrs and confessors. As such, she heads towards her resurrection and glorification, already, here on earth, and her countless faithful have already now reached the fulness of their glorification and eternal happiness in Heaven!

Writing these words we fulfill the will of the present Pope John Paul II to be near, spiritually, to all who suffer violence for their faith. These recent and moving words which he said in his speech at Otranto (Italy) on October 5, 1980 are: “To be spiritually close to all those who are suffering violence because of their faith is a special duty of all Christians, according to the tradition inherited from the first centuries. I would say more, here is also a question of a solidarity due to persons and communities whose fundamental rights are violated or even completely crushed. We must pray that the Lord will sustain these brothers of ours with his grace in such difficult tests. And we wish to pray also for those who persecute them, repeating Christ’s invocation on the Cross, addressed to his Father: ‘Forgive them, for they know not what they do’. The attempt is very often made to describe martyrs as ‘guilty of political crimes’. Christ, too, was condemned to death apparently for this reason, because he said he was a king (cf. Lk. 23:2). Let us not forget, therefore, the martyrs of our times. Let us not behave as if they did not exist. Let us implore the power of the Holy Spirit for the persecuted who still have to pit themselves against this test. May the Master’s words be fulfilled for them: ‘I will give you a mouth and wisdom, which none of your adversaries will be able to withstand or contradict’ (Lk. 21:15). Let us remain in communion with the martyrs... The author of the Book of Wisdom proclaims: ‘Like gold in the furnace (God) tried them, and like a sacrificial burnt offering He accepted them’ (Wis. 3:6) ». In pronouncing these words the Holy Father surely had also you in mind and in heart, dear Brothers and Sisters, and in his heart perhaps he also felt that a similar wave of persecution and suffering for human and divine rights will afflict his native country and people.

In order that your faith be unswerving, your love unending, your hope sustaining you on the way into the near future, we ask you to remember the Head of our Church, the Servant of God Metropolitan Andrew

Sheptycky. We are all striving to procure his glorification, his beatification and canonization. This great Saint, the Head of the Ukrainian Church, on his deathbed saw in a spiritual vision and with trembling lips foretold the fall of our Church, her sufferings, but together with this, he foresaw and foretold the rise of the Ukrainian Church and her glory in the entire East. May this glorious vision and the prophetic words of the saintly Head of the Church strengthen you with the gifts of the Holy Spirit — wisdom, fortitude, piety, fear of the Lord — and bring forth rich fruits of the Holy Spirit — charity, joy, peace, perseverance, mercy, and courage.

II

For your spiritual fortification, dear Brothers and Sisters, we wish to inform you of the latest events which have recently occurred — events in which we see also the fruit of your sufferings, witnessing of the faith, and martyrdom.

The Successor of the Apostle St. Peter, the Holy Father John Paul II convoked us in March, 1980, for the Extraordinary Synod to discuss and propose a coadjutor with the right of succession for me, the Father and Head of our Church. After our Synodal sessions the Pope appointed as my coadjutor the Archbishop-Metropolitan of Philadelphia — Myroslav Lubachivsky, original from our Metropolitanate of Lviv. In this manner the uninterrupted existence of our Church in the Ukraine was affirmed and recognized before the eyes of the world, contrary to the decisions of the uncanonical so-called “Lviv Synod” of March, 1946. In this way the unity of our Ukrainian Church in her motherland with the countries of her new emigration was manifested — the unity of the Mother Church and her Daughter Churches. In this unity she lives, acts, grows, and suffers together with you awaiting the day of her freedom.

At the same time Pope John Paul II, respecting and preserving the ancient rights of our Church, has renewed the rights of the Father and Head of our Church to convoke in the future Synods all the Bishops outside the Ukraine for deliberations on important issues for the life of our Church and Nation, among which — the question of filling vacant bishoprics in our Church. In all this, we see the impenetrable design of Divine Providence on the road to the resurgence of the ancient Church of Kyjiv, Halych and all Rus’ in the free Ukraine, as the Servant of God Andrew foretold in his vision.

Once again we repeat; that these events are the fruits of your suffering. I have, personally, testified to your sufferings before the whole world after my liberation from imprisonment in 1963. Upon reaching freedom, speaking as a Council Father of Vatican II to the conscience of the world and to the Bishops of the Universal Church gathered in Council, I spoke loudly and openly of your witness. From myself and in your name I

proposed and requested that our Church be raised to the Patriarchal dignity. Throughout the following years of my life, until today, I have continued to toil to achieve the recognition of the Patriarchate of our Church. The Patriarchate, the vision of your faithful souls, has already become for you a living reality. Let it remain so in the future! Pray, as you have been doing, for the Patriarch of Kyjiv, Halych and all Rus', and in the future — for the, as yet, anonymous and unknown one. There will come the time when the Almighty Lord will send him for our Church and reveal his name. But our Patriarchate exists! Behind it are four hundred years of striving and seven years of reality — it awaits only the recognition of the Holy See of Rome.

All of these fruits — the strengthening of the unity of our Church in the Ukraine and beyond its borders, the unity of the hierarchy with one Head, the preservation of the Ukrainian Rite and of the common Church traditions, the preservation of the rights of our Church among the particular Churches of the Universal Church — these are only first steps in the further development on the road of spiritual renewal and growth of our Church in her unity with the Holy See of Peter. May these fruits be blessed. “Gracious is the Lord, and righteous, our God is merciful. The Lord preserves the simple, when I was brought low, he saved me” (Ps. 116, 5-6).

These fruits give us the occasion and a greater impulse to work “in the Lord and in the strength of His might” (Ef. 6:10) for our Church and for the entire Ukrainian Nation. Thus, as we said, we share your sufferings and admire you. We are informed with news about your life, with your struggle amidst oppression and persecution, so that we can tell the world about it. We can awaken its conscience, so that we can shake it and arouse it to stand up in your defense!

But above all, we are always united with you in spirit and in prayer. At every Divine Liturgy and in all our churches we pray for “our suffering brethren”, because prayer is the most successful means, it is the weapon of God. We shall never cease praying and we cannot be at peace as long as our Church is suffering and lives in hiding, because a painful concern for her fate fills our souls with deep sufferings.

In spirit we suffer together with you, because it is not for us to know when these evil times will cease. But we believe that an end will come to the evil times. Our faith in Christ and in His victory permits neither you nor us to doubt this. The trials and temptations of our daily difficult life can steal into our souls to master them, to stifle the spirit and sow fear, to bring human souls to the condition desired by the enemy of our salvation and by his earthly servants. For that reason renew and foster in your consciousness faith, in the conviction that the Cross and the Resurrection are inseparable, and that the foundation of our hope is Christ, and not human beings. For twenty centuries the Church of Christ has been suffering, the boundary marks of which are the Cross and the Resur-

rection. Everything that was totally human has perished. Only the Church has survived victorious, because Christ is ever present with Her. "They will perish, but thou dost endure; they will all wear out like a garment. Thou changest them like raiment, and they pass away; but thou art the same, and thy years have no end" (Ps. 102: 26-27).

Christ is the only Liberator. He is the only Way, the only Truth, the only Life (cf. Jn. 14:6). He is the essence of human life. He is the foundation of human dignity. Christ is "the light of the world" (Jn. 8:12), the true light that "shines in the darkness" and "enlightens every man" (Jn. 1:5.9) in times of uncertainty, injustice, and hopelessness. There is no other light! Our only Light is Christ!

III

Dear Brothers and Sisters!

In the examination of your extremely difficult situation and the condition of the Church in our native land and among the faithful in deportation, we come to our aid with our constant prayers to Christ, our God, the Shepherd of his flock, and to the most Holy Mother of God, the Mother of Christ's Church. I also want to offer a few thoughts for your life and for the further perseverance in your struggles in order to alleviate your religious life under desperate conditions.

We must always remember, even amidst the greatest persecutions and sufferings, the greatest commandment which our Divine Savior left his followers, namely, the Commandment of Love of God and neighbor, not excluding those who persecute us. Love one another as the first Christians loved each other amidst their persecutions. God is love and He wants us to conquer evil and hatred with love. For love builds up, while hatred destroys human souls and poisons human hearts. Jesus said, "This I command you, to love one another. If the world hates you, know that it has hated me before it hated you" (Jn. 15:17-18).

Remember that love of God and neighbor is the most powerful means by which you can acquire and attract the young generations for God and for His Church. The young generations which the atheistic regime tries to educate in falsehood and in hatred will find Christ the Lord and the Divine Truth in the Church of Christ as the example of warmth of your love of neighbor. On the contrary, all misunderstandings, quarrels among you become for young souls, thirsty for love and for a good word, a cause of indifference and even contempt of religion and Christ's Church, which is the image of His love. For this reason I write to you the words of St. Paul: "It is my prayer that your love may abound more and more, with knowledge and all discernment" (Phil. 1:9).

We recommend to you, dear Brothers and Sisters, deep understanding

and a Christ-like mercy for those of our brethren who succumbed under threats and violence and fell away from the Catholic Church. Pray for them and do not seek punishment for them. Help them to raise up and to renew their faith. Imitate God who does not disdain the sinner and does not drive him away from himself. "You do not turn away from the sinner but you offer him repentance for salvation" (*Prayer of the Trisagion*) and "when we had fallen, you raised us up again, and you have not ceased doing everything until you brought us to heaven and gave us your future kingdom" (*Prayer* "It is worthy").

The expression of an active love of God and neighbor is the principle that St. Paul has given us: "All things should be done decently and in order" (1 Cor. 14:40), that is, with respect to one's spiritual leaders. Obey wholeheartedly your pastors and spiritual Fathers because they watch over your souls, though they are surrounded by so many difficulties and obstacles, in hiding, even, in danger of imprisonment. Pray for them, help them, protect them, conceal them from the evil eye of those who spy on them and accuse them of preposterous things in order to destroy or defame them insidiously. Teach your children and encourage them that there exists a special service of God in the priestly or the religious life. This is the greatest service on earth by mean of which God guides, teaches, and enlightens his people, creates of human beings a family of God.

Let us seek, dear Brothers and Sisters, strength in this uneven struggle for the glory of God's name and for the human rights given by God, for the kingdom of God on earth — in prayer. Let us pray, let us pray continuously! Teach your children to pray so that our youth may not grow up without prayer to God and to the Most Holy Mother of God, our Protectress, that our young generations in the Ukraine and in deportation through prayer be united to God, enlightened by God's truth, sanctified by God's grace, so that we together, with the prayers of our heavenly intercessors, might obtain better days for our Church and Nation.

IV

Your joy, dear Brothers and Sisters in the Ukraine and in deportation, your spiritual exultation, and your hopes for a free future for our Church in our native land would be incomplete, if we were to pass over in silence our preparations for the great Jubilee of the Millennium of the Baptism of Rus'-Ukraine, which we shall celebrate together in 1988. Preparations for the celebrations of this extraordinary Jubilee was one of the important issues in our Synodal deliberations.

On the occasion of the Millennium of Ukrainian Christianity, we, in the free world, are preparing various initiatives to achieve a profound renewal of the Christian life of our Church communities in the spirit of Kyjivan Christianity, which already from its first beginnings gave great saints to

our Church, such as Volodymyr the Great, Olha, Borys, Hlib, Anthony and Theodosius of the Caves, and afterwards numerous martyrs and confessors of the faith for the unity of Christ's Church. We, here, in all countries of our diaspora strive in many ways on the occasion of the celebration of the Millennium to acquaint the whole world with the history of Christianity of Kyjiv-Halych, the martyrology of our Church and its present desperate situation, demanding at the same time full freedom for our Church in the Ukraine for her apostolic work among the Ukrainian Nation. The Holy Father Pope John Paul II in his letter to you of March 19, 1979, on the occasion of our preparations for the Baptism of Rus'-Ukraine, called upon the entire Catholic Church to join us in our celebrations.

Four your, dear Brothers and Sisters in the Ukraine and in exile, it is difficult at this time to think of any kind of exterior preparation for the Millennium of the Baptism of Rus'-Ukraine. However, your sufferings for the Christian faith of our ancestors, for Christ, for the unity of the great Metropolitanate of Kyjiv with the Apostolic See of Rome, as it was at the time of St. Volodymyr the Great and Yaroslav the Wise, is the best witness of our Christianity for this Jubilee.

Finally, beloved Brothers and Sisters in the Ukraine and in deportation, remember this profound truth that Christ our God, the good Shepherd of His flock, remains among us and freely acts among you, enlightening and sanctifying you and strengthening you with the power, the action, the grace of the Holy Spirit. "I am with you always, yes, to the end of time" (Mt. 28:20). Together with Christ, the Most Holy Mother of God — Mother of the Church and all powerful Queen — remains and acts among you in the defense of the Christian people. Christ God is our strength. The Most Holy Mother of God is our powerful Protectress, to whom the Christian ruler of Rus' dedicated Kyjiv and his entire nation.

Accept from all of us in the diaspora our greeting according to our ancient custom: "*Christ is among us!*" Accept our greeting, you, our dear and holy Ukrainian land — the land of our fathers, Volodymyr, Olha, Anthony and Theodosius of the Caves! Accept the greeting of your children who live for you, pray for you, and wish you freedom and happiness.

I bless all of you and each one of you separately. We all remain united in the holy bond of love and fellow suffering with you in Christ, our Lord, to whom be glory and praise for all ages. Amen.

Given in Rome at the Patriarchal Sobor of Saint Sophia
on the Feast of the Presentation of our Lord Jesus Christ,
February 2/15, 1982.

✠ JOSEPH

Patriarch and Cardinal

